

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Sheida Norbakhsh Kirlappos, (sheno1),
Granskad av: Gunhild Aggeryd Zackrisson, (gunag4), Specialistläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-03-03

Giltig till: 2028-02-25

Thorax – ultraljudsundersökning inom radiologi, SÄS

Förändringar sedan föregående version

Tabell för transducers är redigerad. Tillägg i dokumentationsinformation. Lämpliga länkar till rutiner som rör provtagning av pleuravätska infogade.

Sammanfattning

Beskrivning av ultraljudsundersökning thorax vid pleuravätska, önskan om markering inför tappning. För personal på radiologi SÄS.

I sällsynta fall provtagning av förändring ytligt i thorax /på thoraxväggen. Se då lämpligt metodblad för planerad provtagningstyp.

Förutsättningar

SoS-kod: 930 XXX

Förberedelser

Inga för patienten om endast markering. Ska patienten provtas eller exempelvis drän läggas kan dock förberedelser krävas. Var god se tillämpliga metodblad.

Vid behov ultraljudsgel och plastfolie på transducern. Fäst plastfolien genom att vira plasten runt handtaget.

Patient

Vid markering för tappning placeras patienten om möjligt sittande rakryggad på britskanten med ryggen vänd åt undersökande läkare/BMA.

Täckande plagg avlägsnas. Handduk i byxlinningen.

Svart tuschpenna för markering nära till hands.

Transducer/transducrar

CANON	Vuxen	i8CX2
	Barn	I8CX2, 11MC4
GE	Vuxen	C1-6
	Barn	C1-6, C2-7

Utförande

Undersökning

Läkare/BMA utför undersökningen.

Sidomarkering /pictogram på sparade bilder.

Ev markering för tappning ska på lämplig plats/lämpliga platser för punktion markeras med svart tuschkryss på huden.

I standardsvaret ("SAS pleuratappning") anges:

Patientposition, markeringens lokalisering, cm från hudyta in till pleuravätskan, cm från hudytan till underliggande vävnad, vad den underliggande vävnaden är, ev septering och pleuravätskans utseende.

Vid önskemål om eventuell **aspiration av pleuravätska** se:

- [Biopsier, punktioner och dränage via radiologi, förberedelser och eftervård vid SÄS \(vgregion.se\)](#)

Efter undersökningen

Informera om när och från vem patienten får svar.

Torka av transducern med Ytdesinfektion Plus.

Dokumentation

Undersökande läkare/BMA ändrar SoS-kod vid behov.

Dokumentinformation

Innehållsansvarig

Sheida Norbakhsh Kirlappos, Leg. BMA och Sonograf, Radiologi SÄS

Innehållsgranskare

Gunhild Aggeryd Zackrisson, specialistläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Metodbok ultraljud, thorax

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Sheida Norbakhsh Kirlappos, (shen01),

Granskad av: Gunhild Aggeryd Zackrisson, (gunag4),
Specialistläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-144

Version: 7.0

Giltig från: 2026-03-03

Giltig till: 2028-02-25